

Kristianstads
kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

www.kristianstad.se

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Hammars skola

Planen gäller för kalenderåret eller läsåret: 2023/2024

Ansvarig för planen: Åsa Melkersson, rektor

Barn och elever har varit delaktiga genom: Elevråd samt Trygghet- och trivselenkät

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på:

- Skollagens kapitel 6
- Diskrimineringslagens kapitel 3

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

1. Lagstiftningen

Skolans arbete mot kränkande behandling regleras i 6 kap. **Skollagen**. I detta kapitel finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen för att förhindra kränkande behandling. Vidare fastställs skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap. **Diskrimineringslagen** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering.

Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, undersöka, analysera, åtgärda samt utvärdera och följa upp. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

Rektorns skyldighet att anmäla kränkningar till huvudmannen är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda vad som hänt. Därför måste även rektorn eller förskolechefen göra sin anmälan till huvudmannen skyndsamt. Ett exempel på vad Skolinspektionen i ett beslut inte tyckt är tillräckligt skyndsamt är en månad. I det enskilda fallet hade en skola ett arbetssätt och en rutin som gjorde att det gick upp till en månad innan de anmälde kränkande behandling till huvudmannen. Det var inte tillräckligt skyndsamt i skollagens mening, menade Skolinspektionen.

Om huvudmannens utredning om kränkande behandling leder till att man vidtar åtgärder mot en enskild person räknas det som myndighetsutövning. Då har eleven och vårdnadshavaren rätt att få ta del av information i ärendet, till exempel dokumentation om uppgifter och beslut och motivering av beslut. I 29 kapitlet 10 § skollagen finns det hänvisningar till alla de rättigheter man har i samband med myndighetsutövning i skolan.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Om dokumentationen ska göras digitalt används G-Suite – team-drive. Det är då mycket viktigt att beakta att inga känsliga uppgifter får framkomma. På individnivå sker dokumentationen i mall från metodboken alternativt i Unikum.

Personalen i skolan har också en viktig roll i att upptäcka när barn far illa eller när det finns risk för det. Enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen har alla förskolor och skolor, inklusive var och en av de anställda i verksamheten, en skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Den som omfattas av anmälningskyldigheten har också en skyldighet att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen av ett barns behov av skydd och stöd.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad ska varje verksamhet årligen upprätta en plan. Planen ska finnas tillgänglig på förskolans eller skolans hemsida.

3. Definitioner

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier. Begreppet "kränkande behandling" tolkas brett och omfattar alltifrån fysiska kränkningar som slag och sparkar, verbala kränkningar som skällsord, tillmälen och nedlåtande kommentarer till mer subtila psykiska eller sociala kränkningar som utfrysning och andra

former av medveten uteslutning. De exempel som ges här är inte uttömmande och kränkningar kan förekomma i många andra former.

Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Huvudmannen

Ansvar för personalen

Ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Målinriktat arbete

Se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.(6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Skolchef

Skyndsamt anmäla till huvudmannen

Skyndsamt anmäla till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, via blankett i metodboken vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Skolchefen ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Följa upp anmälningar

Ansvarar för att skyndsamt följa upp av rektor anmälda fall av kränkningar, diskriminering och trakasserier.

Rektor

Skyndsamt anmäla till skolchefen

Skyndsamt anmäla till skolchefen, via blankett i metodboken vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Upprätta plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, att planen hålls aktuell, följs upp och finns tillgänglig på hemsidan.

Dokumentation enligt gällande rutiner

Ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.

Säkerställa stöd åt elever

Ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling samt att stöd ges till den som orsakat händelsen.

Elevhälsan delaktig

Ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.

Anmälan till socialnämnden

Ansvarar för att göra en anmälan till socialnämnden när det finns en misstanke om att ett barn far illa. enligt 14 kap. § 1 socialtjänstlagen.

Kontakt med polis

Ta ställning till kontakt med polis för samråd och att eventuellt anmäla. Se gällande rutin i Metodboken.

Skolans medarbetare

Skyndsamt anmäla till rektor

Skyndsamt anmäla till rektor, via Draftit vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Den som gör en anmälan stämmer av med kollegor angående vem som kontaktar berörda vårdnadshavare.

Arbetslaget

Ge stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen.

Arbeta med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering, dels utifrån skolans framtagna plan och dels utifrån den enskilda elevgruppens behov.

Mentor/ansvarig pedagog har huvudansvar för kontakter med eleven, hemmet och rektor. Denne informerar elever och vårdnadshavare om Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Elevhälsan

- Personal i elevhälsan träffas regelbundet och jobbar med att utveckla det främjande och förebyggande arbetet på skolan.
- Personal i elevhälsan träffas regelbundet, diskuterar och samordnar åtgärder utifrån uppkomna incidenter.
- Inkommen dokumentation för utredning - signal om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling går igenom kontinuerligt på EHT.
- Personal i elevhälsan analyserar och föreslår åtgärder i syfte att främja likabehandling.

5. Mål för skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- Människolivets okränkbarhet
- Individens frihet och integritet
- Alla människors lika värde
- Jämställdhet mellan könen
- Solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö. På Hammars skola märks detta bland annat genom att:

- Medarbetarna uppmärksammar beteende som bryter mot skolans värdegrund, och hanterar uppkommen situation snarast möjligt.
- Trygghetsgruppen tar fram strukturer för skolövergripande arbete. Under läsåret kommer alla klasser arbeta med begreppen; trygghet, gemenskap, respekt, ansvar och lika värde.
- Under hösten arbetar alla klasser även med temat "Stopp min kropp".

Ansvariga för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal

Uppföljning ska ske: 2023-12-20 Ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2024-06-10 Ansvarig: Rektor

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

På Hammars skola arbetar vi främjande bland annat genom de punkter som finns angivet under avsnitt 5 Skolans värdegrundsarbete. Dessutom genomförs strukturerade rastaktiviteter på skolgården under de flesta skoldagar.

Under läsåret kommer en plan tas fram för ett långsiktigt arbete ur ett åk F-9 perspektiv. Detta sker i samarbete med Milnerskolan.

Ansvariga för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal

Uppföljning ska ske: 2023-12-20

Ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2024-06-10

Ansvarig: Rektor

6.2 Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartlägg). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av förebyggande karaktär:

- Under rasterna finns rastvärdar vilka rör sig extra mycket vid de platser på skolgården där vi noterar risk för att konflikter uppstår.
- Trygghetsgruppen arbetar med resultatet från Trygghets- och trivselenkäten.

Ansvariga för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal

Uppföljning ska ske: 2023-12-20

Ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2024-06-10

Ansvarig: Rektor

7. Kartläggning av nuläget

Hammars skola kartlägger klimatet på skolan genom återkommande trivselenkäter som genomförs av trygghetsgruppen samt genom kommunens trivselenkät. Kartläggning sker också genom klassråd och elevråd. Uppföljning sker i trygghetsgruppen, EHT samt under klasskonferenser som sker en gång per termin. Inför klasskonferenserna sammanställer mentor hur det sociala klimatet och samspelet fungerar i elevgruppen.

Spontana kontakter med vårdnadshavare samt planerade möten i form av utvecklingssamtal och föräldramöten utgör också en viktig grund för kartläggningen.

Ansvariga för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal

Uppföljning ska ske: 2023-12-20

ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2024-06-10

ansvarig: Rektor

8. Framtagande av planerna

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier är framtagen efter utvärdering av föregående år samt utifrån trygghetsenkäter.

Ansvarig för genomförande: Rektor

Uppföljning ska ske: 2023-12-20

ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2024-06-10

ansvarig: Rektor

9. Förankringsarbete

Den reviderade planen lyfts gemensamt i kollegiet, på klassråd och föräldraråd. Planen läggs även ut på hemsidan/Unikum. Skolans överenskommelser kring trivsel lyfts i klasserna samt förväntansdokument/ordningsregler lyfts på föräldramöten. Överenskommelser kring trivsel är framtagna på klass- och elevråd. Förväntansdokumenten är framtagna med vårdnadshavare, personal och elever samt är förankrade i klassråd, elevråd och föräldraråd.

Ansvarig för genomförande: Rektor

Uppföljning ska ske: 2023-12-20

ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2024-06-10

ansvarig: Rektor

10. Utvärdering

Planen ska utvärderas innan vårterminens slut.

Innevarande årsplan

Uppföljning av åtgärder sker kontinuerligt i EHT samt i samband med höstterminens sista EHT möte. Utvärdering sker i samband med läsårslutet. Underlagen som främst används är resultat från enkäter, statistik från Draftit och synpunkter från elevrådet.

Ansvarig: Rektor

11. Kompetens

Under innevarande läsår deltar skolans samtliga medarbetare i kompetensutvecklingsarbete vilket syftar till att utveckla kompetens om tillgängliga lärmiljöer.

Ansvariga för genomförande: Rektor/EHT/pedagogisk personal

Uppföljning ska ske: 2023-12-20

Ansvarig: Rektor

Utvärdering ska ske: 2024-06-10

Ansvarig: Rektor